

and Animal Welfare. ABC-CLIO, Santa Barbara, USA, 73-74. **5. Burghardt G.M.**, 1990 – Cognitive ethology and critical anthropomorphism: a snake with two heads and hog-nosed snakes that play dead. W: Ristau C.A. (red.), Cognitive ethology: the minds of other animals, Lawrence Erlbaum, Hillsdale, NJ, 73-110. **6. De Waal F.B.**, 1997 – Are we in anthropodential. Discover 18, 50-53. **7. De Waal F.B.**, 1999 – Anthropomorphism and anthropodential: consistency in our thinking about humans and other animals. Philosophical Topics 27, 255-280. **8. Doroszewski W.**, (red.). 1958 – Słownik języka polskiego. Wiedza Powszechna, Warszawa. **9. Eddy T.J., Gallup Jr G.G., Povinelli D.J.**, 1993 – Attribution of cognitive states to animals: Anthropomorphism in comparative perspective. Journal of Social Issues 49, 87-101. **10. Empel W.**, 2008 – O nierównym traktowaniu zwierząt. Życie Weterynaryjne 84, 889-891. **11. Epley N., Waytz A., Cacioppo J.T.**, 2007 – On seeing human: a three-factor theory of anthropomorphism. Psychological Review 114, 864-886. **12. Francuz G.**, 2015 – Czy świadomość zwierząt jest antropomorficzną iluzją? Przegląd Filozoficzny, 2, 399-415. **13. Głowiński M., Kostkiewiczowa T., Okopień-Sławińska A., Sławiński J.**, 2008 – Słownik terminów literacki. Ossolineum, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław. **14. Gorbaniuk O., Kiełb M.**, 2010 – Taksonomia i struktura cech osobowości przypisywanych zwierzętom domowym. Psychologia – Etologia – Genetyka 21, 27-53. **15. Guthrie S.E.**, 1997 – Anthropomorphism: A definition and a theory. W: Mitchell R.W., Thompson N.S., Miles H.L. Anthropomorphism, Anecdotes, and Animals, Albany, NY: State University New York Press, 50-58. **16. Gzyra D.**, 2014 – Problem zwierząt. Jak postrzegamy i jak traktujemy zwierzęta? Jednak Książki. Gdańskie Czasopismo Humanistyczne 2, 9-24. **17. Haraway D.J.**, 2003 – The companion species manifesto: Dogs, people, and significant otherness. Prickly Paradigm Press, Chicago, USA. **18. Hayward T.**, 1997 – Anthropocentrism: a misunderstood problem. Environmental Values 6, 49-63. **19. Hebb D.O.**, 1946 – Emotion in man and animal: an analysis of the intuitive processes of recognition. Psychological review, 53, 88. **20. Horowitz A.C., Bekoff M.**, 2007 – Naturalizing anthropomorphism: Behavioral prompts to our humanizing of animals. Anthrozoös 20, 23-35.

21. Kaleta T., 2017 – Geneza dobrostanu zwierząt – aspekty historyczne i filozoficzne. Przegląd Hodowlany 6, 1-3. **22. Karpiński M., Krupa W., Garbiec A., Wojtaś J., Czyżowski P.**, 2020 – Zoonimia jako odzwierciedlenie relacji ludzi i zwierząt. Medycyna Weterynaryjna 76, 458-462. **23. Karwacka W.**, 2009 – O czym marzą muchówki? Ślady antropomorfizmu w przekładzie tekstów popularnonaukowych. Perspectives. Studies in Translatology, 17, 93-107. **24. Konecki K.**, 2005 – Ludzie i ich zwierzęta. Interakcjonistyczno-symboliczna analiza społecznego świata właścicieli zwierząt domowych. Warszawa, Scholar. **25. La Torre A.**, 2016 – Nieuchwytnie granice człowieczeństwa. Wokół badań nad antropomorfizacją i infra-humanizacją. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Psychologica 9, 142-155. **26. La Torre A., Mudyń K.**, 2014 – Uwarunkowania i psychologiczne konsekwencje antropomorfizacji. Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Psychologica 7, 57-68. **27. Mamzer H.**, 2015 – Posthumanizm we współczesnych modelach rodzin: zwierzęta jako członkowie rodziny? Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław. **28. Mamzer H.**, 2018 – Czy jest możliwy uwspólniony dobrostan ludzi i innych zwierząt? Życie Weterynaryjne 93, 673-678. **29. Mitchell S.D.**, 2017 – Anthropomorphism: cross-species modeling. W: Armstrong S.J., Botzler R.G. (red), The Animal Ethics Reader, Routledge, New York, USA, 89. **30. Morgan C.L.**, 1903 – An Introduction to Comparative Psychology. Walter Scott Publishing, London. **31. Rose J.D.**, 2007 – Anthropomorphism and 'mental welfare' of fishes. Diseases of Aquatic Organisms 75, 139-154. **32. Serpell J.**, 2003 – Anthropomorphism and anthropomorphic selection – beyond the "Cute Response". Society & Animals 11, 83-100. **33. Viviers H.**, 2014 – The psychology of animal companionship: some ancient and modern views. HTS Theological Studies 70, 1-8. **34. Wróblewski Z.**, 2016 – Umysły zwierząt: między naiwnym antropomorfizmem a dogmatycznym antroponegacjonizmem. ZOOPHILOLOGICA. Polish Journal of Animal Studies 2, 83-95. **35. Wynne C.D.**, 2004 – The perils of anthropomorphism. Nature 428, 606. **36. Ziolkowska-Kuflińska M.**, 2016 – Byki nie zdychają, byki umierają. Wątki tanatologiczne w tauromachii. Poznańskie Zeszyty Humanistyczne 31, 60-71.

Porównanie jakości pasz preferowanych w żywieniu szynszyli utrzymywanych jako zwierzęta towarzyszące

Marian Brzozowski, Patrycja Buza

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Instytut Nauk o Zwierzętach, Katedra Hodowli Zwierząt

Pobieranie pokarmu jest podstawową potrzebą fizjologiczną, podtrzymującą funkcje życiowe organizmów.

Fot. 1. Szynszyle (fot. M. Gugolek)

Prawidłowe żywienie jest również jednym z filarów dobrostanu zwierząt. Wiedzą o tym hodowcy zwierząt gospodarskich i odpowiednio modyfikują żywienie w zależności od potrzeb zwierząt, wynikających z kierunku użytkowania i stanu fizjologicznego.

Dzięki swojemu urokowi szynszyle zaczęto utrzymywać jako zwierzęta towarzyszące. Wraz z popularyzacją chowu szynszyli jako zwierząt towarzyszących nie zawsze idzie wiedza na temat ich potrzeb, zwłaszcza w odniesieniu do zasad prawidłowego żywienia.

Celem pracy było uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jakimi pełnoporcjowymi granulowanymi paszami właściciele szynszyli karmią swoje zwierzęta, a następnie porównanie składu jakościowego i ilościowego pasz, najczęściej stosowanych.

Pochodzenie szynszyli

Szynszyla mała (*Chinchilla lanigera* Molina, 1782) jest średniej wielkości gryzoniem pochodzącym z Andów, z pogranicza Chile, Boliwii i Peru. W naturalnych warunkach zwierzęta te żyją na wysokości 800 do 4500 metrów n.p.m. w klimacie, który charakteryzuje się dużymi wahaniami temperatur między dniem a nocą i niską wilgotnością powietrza [2, 11]. Obecnie gatunek ten znajduje się w strefie poważnego ryzyka wyginięcia w warunkach naturalnych z powodu nadmiernej eksploatacji. Ostatnie dzikie chilijskie populacje szynszyli występują w 42 oddzielnych koloniach wokół Aucó, w północno-środkowym Chile w prowincji Choapa, w utworzonym rezerwacie przyrody Las Chinchillas National Reserve, [8, 9].

Szynszyla jako zwierzę gospodarskie

Szynszyle małe są zaliczone do grupy zwierząt gospodarskich. Próby chowu klatkowego szynszyli były podejmowane kilkakrotnie, ale większość – jeśli nie wszystkie – obecnie utrzymywane na fermach i w chowie amatorskim osobniki pochodzą od 12 dzikich chilijskich szynszyli złapanych wokół Potrerillos i zabranych do Kalifornii przez amerykańskiego inżyniera Matthew Chapmana w 1923 r. [12]. W latach 50-70-tych XX wieku hodowla szynszyli była mało popularna, co wpływało na jej elitarność. Było to spowodowane małą liczbą ferm oraz małą liczbą samic stada podstawowego na fermach. Fermy liczące więcej niż 100 samic stada podstawowego były uznawane za bardzo duże. Pionierami hodowli szynszyli w Polsce byli państwo Elwira i Władysław Rzewscy, którzy w roku 1956 rozpoczęli, a następnie propagowali hodowlę tego gatunku [1]. Zwiększenie zainteresowania hodowlą szynszyli zaczęło się od końca ubiegłego stulecia. Współczesne fermy szynszyli to w dalszym ciągu gospodarstwa rodzinne o średniej wielkości stada na poziomie 150-200 matek [11, 14].

Żywienie szynszyli ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska cektrofii

Prawidłowe żywienie szynszyli jest bardzo ważne dla ich zdrowia i w dużej mierze decyduje o długowieczności (przy odpowiednich warunkach bytowania szynszyla mała może żyć nawet ponad 20 lat). Prawidłowe żywienie

nie pomaga zapobiegać wielu groźnym dla szynszyli schorzeniom takim jak problemy stomatologiczne, biegunki, zaparcia, wzdęcia, cukrzyca [3, 6, 10, 16]. Z kolei błędy żywieniowe mogą przyczynić się do powstania poważnych problemów układu pokarmowego [4]. Właściwa dieta tych zwierząt powinna być bogata w błonnik, ponieważ ich układ pokarmowy jest przystosowany do wykorzystywania pokarmu roślinnego o wysokiej zawartości włókna.

U szynszyli występuje zjawisko cektrofii – dwuetapowej metody trawienia pokarmu, polegającej na wytwarzaniu dwóch rodzajów kału, z których jeden – miękki jest zjadany, a drugi – twardy jest ostateczny. Jest to mechanizm, dzięki któremu szynszyle (oraz inne cektrofy) mogą przyswoić więcej wartości odżywczych z tego samego pokarmu. Dzięki cektrofii syntetyzowane w jelicie ślepym i okrężnicy w wyniku aktywności bytujących tam mikroorganizmów białka, a także witaminy i kwasy tłuszczowe nie są tracone przy defekacji, lecz ponownie trafiają do przewodu pokarmowego i ulegają powtórnemu procesowi trawienia i wchłaniania [7, 13].

Dieta szynszyli w środowisku naturalnym

Szynszyle zamieszkują jałowe lub półjałowe skalne rumowiska, gdzie roślinność jest uboga i sucha. W skład naturalnego menu wchodzi 24 gatunki roślin (krzewy, trawy, zioła, sukulenty i nasiona). Ich pożywienie jest bogate w błonnik, ubogie zaś w ligninę [12]. Zmienność diety dzikich szynszyli uzależniona jest od pór roku oraz obfitości opadów (w Chile pora sucha trwa od października do kwietnia) [2]. W tak suchym klimacie o minimalnej wilgotności szynszyle uzupełniają wodę, spijając poranną rosę lub pobierają ją wraz z częściami roślin [15].

Dieta szynszyli fermowych

Żywienie fermowe wiąże się bezpośrednio z tym, że oprócz zapotrzebowania bytowego zwierząt trzeba pokryć ich zapotrzebowanie produkcyjne/hodowlane, ze szczególnym uwzględnieniem samic ciężarnych i karmiących. Najbardziej celowe jest stosowanie pełnoporcjowej mieszanki granulowanej oraz siana łąkowego. Dietę uzupełniać można gałązkami drzew owocowych, dodatkiem ziół, suszonych owoców lub warzyw. Pasza zadawana jest *ad libitum*, choć w zależności od grupy technologicznej i stanu fizjologicznego można zadawać jako dodatki np. mleko w proszku dla podwyższenia poziomu białka [1].

Dieta szynszyli utrzymywanych jako zwierzęta towarzyszące

Podstawą żywienia szynszyli, jako zwierząt towarzyszących jest pasza objętościowa sucha. Siano powinno być zawsze dostępne dla zwierząt. Drugim w kolejności komponentem są gałązki i pędy drzew, które równocześnie wspomagają ścieranie się stale rosnących zębów. Zbliżonym do naturalnej diety komponentem i bardzo ważnym pod względem zdrowotności szynszyli są suszone zioła. Ziół jest wiele i trudno jest bez doświadczenia stworzyć mieszankę o odpowiednich proporcjach.

Pomocne w tym są dostępne w sklepach zoologicznych odpowiednio zbilansowane mieszanki ziółowe. Istnieją także pełnoporcjowe mieszanki granulowane dla szynszyli oferowane przez sklepy zoologiczne. Forma granulatu jest bardzo ważna, ponieważ zapewnia identyczną ilość składników pokarmowych w każdej spożytej porcji karmy (szynszyla nie ma możliwości wyboru smakowitszego fragmentu karmy w posiłku) [13].

Zapotrzebowanie szynszyli na składniki pokarmowe

W tabeli 1 przedstawiono zapotrzebowanie na składniki pokarmowe szynszyli utrzymywanych w warunkach fermowych, opracowane przez Instytut Fizjologii i Żywności Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jabłonce [5]. Dla porównania w tabeli 2 przedstawiono zapotrzebowanie na składniki pokarmowe według Stowarzyszenia Miłośników Szynszyli Małej [13].

Tabela 1

Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe szynszyli [5]

Składnik pokarmowy	Zawartość procentowa [%]
Białko surowe	16-18
Tłuszcz	3-5
Włókno surowe	12-18

Tabela 2

Wymagania względem składu granulatu dla szynszyli według Stowarzyszenia Miłośników Szynszyli Małej [13]

Składnik pokarmowy	Zawartość procentowa [%]
Białko	12-16
Tłuszcz	Okolo 3
Włókno	Co najmniej 20

Material i metodyka badań

Podstawą niniejszej pracy badawczej była ankieta o charakterze anonimowym skierowana do właścicieli szynszyli. Badanie ankietowe miało na celu uzyskanie odpowiedzi na 6 pytań dotyczących stosowanych w żywieniu szynszyli pasz:

1. Jaką paszę Pan/Pani kupuje?
2. Jak długo stosuje Pan/Pani tę paszę?
3. Gdzie kupuje Pan/Pani paszę? (sklep zoologiczny czy on-line)
4. Dlaczego preferuje Pan/Pani tę formę zakupu?
5. Jaka jest średnia cena paszy?
6. Czy jest Pan/Pani zadowolony/a ze stosowanej paszy?

Uzyskane wyniki dały możliwość wskazania mieszanek pełnoporcjowych najpowszechniej stosowanych przez właścicieli, a następnie porównania składu jakościowego i ilościowego pasz, które okazały się najczęściej stosowane. Pozwoliły także na wskazanie preferowanej formy zakupu. Na ankietę odpowiedziało 186 osób z całego kraju. Respondenci wskazali łącznie 10 stosowanych przez siebie granulatów. W celu zachowania anonimowości nazw handlowych stosowane granulaty oznaczono kolejnymi liczbami, od najpowszechniej używanego (oznaczonego liczbą 1) do wskazanego najrzadziej (oznaczonego liczbą 10).

wanych przez siebie granulatów. W celu zachowania anonimowości nazw handlowych stosowane granulaty oznaczono kolejnymi liczbami, od najpowszechniej używanego (oznaczonego liczbą 1) do wskazanego najrzadziej (oznaczonego liczbą 10).

Wyniki i ich omówienie

Do określenia przydatności granulatu dla szynszyli utrzymywanych, jako zwierzęta towarzyszące przyjęto zapotrzebowanie pokarmowe według tabeli 2 [13].

Z wszystkich osób, biorących udział w ankiecie zdecydowana większość, 181 osób (97%), stosuje w diecie swoich zwierząt paszę granulowaną pełnoporcjową. Wśród tych 181 osób zdecydowana większość – 135 (czyli niemal 75%) – stosuje karmę oznaczoną numerem 1 jako główną karmę, bądź zmieszaną z inną. Kolejnym najchętniej wybieranym produktem jest karma nr 2, preferowana przez 7,7% respondentów, natomiast karmę nr 3 wskazało 6% respondentów. Pozostałe karmy (w liczbie 7) były wybierane przez 11,3% respondentów.

Poniżej przedstawiono porównanie składu oraz zawartości składników pokarmowych najczęściej stosowanych granulatów, oznaczonych jako numery: 1, 2 i 3. (według opisów na etykietach).

Skład granulatu nr 1 według opisu na etykiecie przedstawia się następująco: produkty pochodzenia roślinnego (w tym tymotka, lucerna, trawy i zioła 23%), roślinne ekstrakty białkowe, nasiona (w tym siemię lniane 4%), minerały, fruktooligosacharydy (0,3%), nagietek, jukka. Zawartość składników pokarmowych tego granulatu przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Zawartość składników pokarmowych w granulacie oznaczonym numerem 1

Składnik pokarmowy	Zawartość procentowa [%]
Białko	17,0
Tłuszcz	3,0
Włókno surowe	20,00

Według opisu na etykiecie w składzie granulatu numer 2 znajdują się: wielogatunkowe siana, włókno grochu, lucerna (alfalfa), pochodzenia roślinnego witaminy, siemię lniane, dzika róża, prebiotyki, minerały, L-lizyna, wit. E, mieszanka ziół (bazylika, rozmaryn, koper, mięta, pokrzywa), wyciąg z juki. Zawartość składników pokarmowych tego granulatu przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4

Zawartość składników pokarmowych w granulacie oznaczonym numerem 2

Składnik pokarmowy	Zawartość procentowa [%]
Białko surowe	15,98
Oleje i tłuszcze	3,01
Włókno surowe	25,1

Skład granulatu nr 3 (według opisu na etykiecie) wygląda następująco: produkty uboczne pochodzenia roślinnego (w tym tymotka, trawy i zioła 23%), warzywa (w tym zielony groszek 14,6%, marchewka 5,9%, czerwona papryka 2,8%), owoce, nasiona, minerały, roślinne ekstrakty białkowe, oleje i tłuszcze, FOS włókno ulegające fermentacji, nagietek lekarski, MOS włókno nieulegające fermentacji, algi, juka. Zawartość składników pokarmowych tego granulatu przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5

Zawartość składników pokarmowych w karmie oznaczonej numerem 3

Składnik pokarmowy	Zawartość procentowa [%]
Białko surowe	14,5
Tłuszcz surowy	3,5
Włókno surowe	16,5

Dwie pierwsze pasze (tab. 3 i tab. 4) posiadają skład, który wpasowuje się w zapotrzebowania zalecane w literaturze [5, 13], trzecia analizowana pasza ma poziom włókna surowego niższy niż zalecany w literaturze [13], a także niższą zawartość białka. Posiada również w składzie komponenty odradzane w codziennym żywieniu szynszyli (tj. warzywa i owoce), a ponadto ma formę mieszaniny stosowanych składników, stąd zwierzęta mogą wybierać co smaczniejsze komponenty paszy.

Następne pytanie dotyczyło okresu stosowania obecnego produktu w diecie zwierząt (wykres 1).

Zdecydowana większość ankietowanych stosuje podaną w ankiecie karmę przez okres roku lub dłużej, co może pośrednio świadczyć o tym, że szynszyle chętnie zjadają podawaną im karmę oraz że właścicielowi odpowiada stosunek jakości do ceny (wykres 1). Natomiast 6% ankietowanych stosuje więcej niż jeden rodzaj karmy na przemian. Nie jest to wskazany tryb karmienia, ponieważ wrażliwy układ pokarmowy szynszyli źle znosi nagłe zmiany pożywienia.

Kolejne dwa pytania dotyczyły miejsca zakupu (sklep stacjonarny lub zakup internetowy) i uzasadnienia formy zakupu (stacjonarnie czy on-line). Wśród ankietowanych wyniki były następujące: 120 osób odpowiedziało, że korzysta wyłącznie z usług sklepów internetowych, 32 osoby preferują stacjonarne sklepy, a 29 osób na przemienne. Jako przyczynę wyboru sklepu internetowego, 88 osób wskazało na wygodę sklepów on-line, 67 osób odpowiedziało, że jest w nich większy wybór produktów, 26 osób wskazało, że sklepy stacjonarne nie posiadają w ofercie preferowanego przez nich produktu. Mniej typowym, ale wciąż znaczącym powodem jest także niższa cena oferowana w sklepach internetowych (choć należy również uwzględnić cenę wysyłki). Brak produktów dedykowanych dla szynszyli w sklepach zoologicznych może świadczyć o tym, że zwierzęta te wciąż nie są zbyt popularne w chowie amatorskim. Niższa popularność tych zwierząt przekłada się na niski popyt na karmy, a niski popyt pociąga za sobą niską podaż dedykowanych szynszylom pasz.

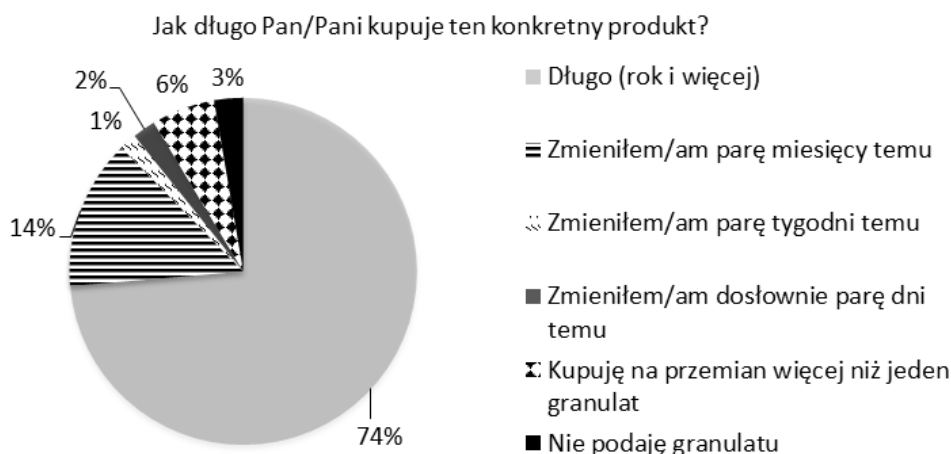
Piąte pytanie dotyczyło kosztu zakupu karmy. W większości przypadków ceny wahały się między 20 a 35 zł za kilogram granulatu. Analizując ceny karmy dla szynszyli w sklepach zoologicznych, należy zauważyć, że jest to cena niższa od tej za mieszanki ziołowe, których ceny dochodzą nawet do 60 zł za kilogram (w zależności od gatunków roślin wchodzących w skład mieszanki).

Ostatnie pytanie dotyczyło ogólnego poziomu zadowolenia właścicieli w odniesieniu do podawanego szynszylom granulatu. Odpowiedź polegała na zaznaczeniu wartości w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało niezadowolenie, a 5 bardzo duże zadowolenie. Pytanie miało na celu uwzględnienie stosunku jakości do ceny oraz smakowitości zadawanych pasz (czy były chętnie zjadane) – wykres 2.

Przeważająca większość ankietowanych, ocenia produkt na 5, czyli najlepiej z dostępnej w odpowiedziach skali (wykres 2). Tylko 11 osób opowiedziało się za oceną niższą niż 4, co wskazuje na ogólne zadowolenie większości respondentów z wybranego przez siebie produktu.

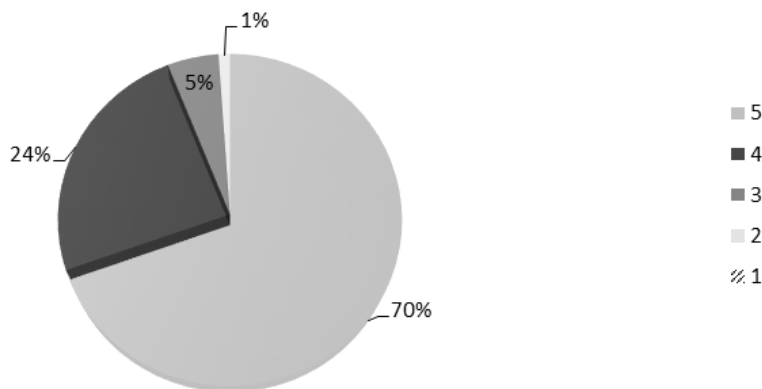
Podsumowanie

Podsumowując wyniki ankiety, można ocenić, że większość właścicieli utrzymujących szynszyle jako zwierzęta towarzyszące stosuje w żywieniu swoich zwierząt pasze granulowane pełnoporcjowe, które odpowiadają potrzebom pokarmowym zwierząt. W ankiecie nie było pytania o kryteria, jakimi kierowali się właściciele przy wyborze stosowanej karmy, stąd nie wiadomo, czy są oni do końca zorientowani w potrzebach pokarmowych zwierząt, jednak dokonywany przez nich wy-

Wykres 1. Określenie długości okresu stosowania obecnie podawanej karmy

Poziom zadowolenia ze stosowanej karmy, gdzie 1 oznacza bardzo niski, a 5 bardzo wysoki poziom zadowolenia

Wykres 2. Ocena poziomu zadowolenia ze stosowanej w żywieniu szynszyli karmy

Fot. 2. Szynszyla (fot. M. Gugolek)

bór pasz o właściwym składzie i niekierowanie się przy wyborze paszy przede wszystkim jej ceną może wskazywać na to, że wybór ten jest dokonywany świadomie i uwzględnia potrzeby pokarmowe zwierząt. Z uzyskanych odpowiedzi, wynika także, że właściciele zwierząt zaopatrują się w pasze głównie w sklepach internetowych, co może wynikać ze słabego zaopatrzenia w karmy przeznaczone dla szynszyli stacjonarnych sklepów zoologicznych.

Literatura: 1. Barabasz B., 2008 – Szynszyle chów fermowy, PWRiL, Warszawa. 2. Cortes A., Jiménez J.E., Miranda E., 2002 – Seasonal food habits of the endangered long-tailed chinchilla (*Chinchilla lanigera*): the effect of precipitation, Mammal biology, 167-175. 3. Czernomy-sy-Furowicz D., Furowicz A.J., Perużyńska A., 2000 – *Bacillus cereus* przyczyną zatrucia pokarmowego u szynszyli, Medycyna Weterynaryjna 56 (2), 117-120. 4. Godlewska A., Kliszcz J., Wdowiarska A., 2016 – Profilaktyka chorób królików i gryzoni. Cz. I. Króliki i szynszyle, Magazyn Weterynaryjny 5, 2016. 5. Gugolek A., (red.) 2011 – Zalecenia żywieniowe i wartość pokarmowa pasz. Zwierzęta futerkowe. IFiZZ PAN Jabłonna. 6. Grodzka

A., Bielecki W., 2014 – Znaczenie diety w cukrzycy gryzoni, Magazyn weterynaryjny, 06, wersja internetowa (<https://magwet.pl/25720,znaczenie-diety-w-cukrzycy-gryzoni>) [dostęp: 01.04.2021r., g. 22:48]. 7. Grzyb K., 2019 – Zjawisko cekotrofii u zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem królików, praca dyplomowa, SGGW. 8. Halik G., 2011 – Rezerwat dzikich szynszyli w Chile, praca dyplomowa, SGGW. 9. Jiménez J.E., 1994 – Conservation of The Last Wild Chinchilla (*Chinchilla Lanigera*) Archipelago: A Metapopulation Approach, Department of Wildlife Ecology and conservation, University of Florida, Gainesville, Florida 32611 U.S.A. 10. Johnson-Delaney C.A., 2006 – Anatomy and Physiology of the Rabbit and Rodent Gastrointestinal System, Association of Avian Veterinarians 110, 9-16. 11. Nowak M., red. Wojciechowski J., 2015 – Kodeks dobrych praktyk w chowie i hodowli szynszyli w warunkach fermowych, Rozród Szynszyli, Krajowy Związek Hodowców Szynszyli z/s w Myślenicach. 12. Spotorno A.E., Zuleta C.A., Valladares P.J., Amy L. Deane A.L., Jiménez J.E., 2004 – Chinchilla laniger, Mammalian Species 758, 1-9, American Society of Mammologists. 13. Stowarzyszenie Miłośników Szynszyli Małej (red.), 2019 – Z szynszylą pod jednym dachem. 14. Wojciechowski J., 2014 – Transparentność hodowli zwierząt futerkowych SZYNSZYLE, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. 15. <https://www.terrarium.com.pl/2381-chinchilla-lanigera-szynszyla/>. 16. <http://www.ogonek.waw.pl/koszatnice/articles/cukrzyca-gryzoni.html>.

Comparison of the quality of preferred feeds for pet chinchillas

Summary

The chinchilla (*Chinchilla lanigera*) is a farmed animal, but owing to its friendly appearance and mild disposition, there is a large group of enthusiasts who keep them as companion animals. The aim of the study was to determine what complete pelleted feeds chinchilla owners use to feed their animals and then to compare the qualitative and quantitative composition of the most commonly used feeds. The results showed that most people keeping chinchillas as pets use feeds that satisfy their nutritional needs. The survey results also indicate that chinchilla owners prefer to buy feed in online stores, which is likely due to the limited availability of chinchilla feed in physical pet shops.

KEY WORDS: chinchilla, companion animals, feed, questionnaire